

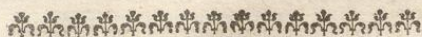
UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Christophori de Ortega Sanclementini, E' Societate
Iesv. Qvondam in Provincia Toletana Theologiæ
Scholasticæ publici Professoris ... Tractatvs Dvo, De
Trinitate, Nec non, Incarnatione**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, 1664**

Qvæst. IV. De Personarum æqualitate, quoad personalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94251)

QVÆSTIO IV.

De Personarum æqualitate, quoad personalia.

D plenum huius æqualitatis examen duplex comparatio personarum fieri potest: nempe vel vnus ad vnã, vel vnus ad reliquas, seu ad omnes.

CERTAMEN I.

Quævis persona cuius ex aliis personarum æqualis est.

1 **E**x hæreticis Arrianis nemo fuit, qui personaliter æquales Patri filium, & Spiritum S. non negaret; cum essentia etiam, inferiores assererent. Ex nouis vero Arrianis Valentin. Gentil. cum suis, licet quandoque vtrumque increatum, & æternum fateretur; tamen Patrem cæteris eminentiore, atque essentiatorem filium, & Spiritum S. essentiatos aiebat apud Bellarm. 1. de Christo cap. 2. ante med. atque inconsequenter circumscriptæ substantiæ illos esse docebat teste Generbrard. 2. de Trinit. sub init. S. Ex his igitur. Neque ab hoc errore, & in consequentia distat Origen. 13. in Ioann. asserens Patrem tanto duabus personis superiorem esse, quanto ipsæ creaturis, vt refertur in collectanea de eius vita initio operum cap. 6. tit. 2. de Spiritu S. Clithourus in Damasc. lib. 1. cap. 11. longè ab init. catholice constans in Personarum consubstantialitate; docuit tamen modum existendi producentium, qui plane personalitas est, perfectiorem modo existendi precedentium esse. Id quod pie pluribus explicant, non magno operæ pretio. Suaderi posset ex Ioann. 14. *Pater maior me est.* quod, cum in essentialibus admitti salua fide nequeat, in personalibus videri necessario admittendum. Secundo: quia teste eodem filio: *Beatus est dare, quam accipere: sed producentes dant, procedentes vero accipiunt, vt filius ipse de se, ac de Spiritu S. sæpe fateretur: illa ergo his beatiore, seu perfectiores erunt.* Tertio: quia personæ personaliter, quasi specie differunt: at species teste Aristot. 8. met. textu 10. inæquales sunt, sicut numeri: ergo personalitates, atque personæ illis constitutæ inæquales erunt: quare producentes, maiores, perfectioresque precedentibus.

2 Confirmatur ex Aristot. 5. met. cap. 8. textu 18. dicente: *Si enim non similiter patet, quod alterum minus: at qui personæ non se habent similiter in personalibus, sed potius dissimiliter, & oppositè: ergo se habent inæqualiter in personalibus: ac proinde producentes producente personaliter erit perfectior.* Virgo: quia, si Pater, & filius sunt etiam personaliter æquales duo Patres erunt, non filius, & Pater: argumento vimirum Aug. 3. de libero arbitrio cap. 9. sub init. sic hæreticum, nescio quem, impugnantis. Sed, si qualem videt solem, talem dicit lunam esse debuisse, non intelligi nihil aliud se dicere, quam non esset luna, sed soles duo. Hoc faciunt Patres, qui Patrem caput filij, ac filium Spiritus Sancti appellant. August. 9. veter. testam. Chrylost. 1. Cor. 11. hom. 26. col. 3. Ambros. ex Theodoret. ad locum eundem Tertullian. 14. contra Prax. S. Thom. opusc. 1. contra errores Græcor. cap. 1. ratione 1. Alij item, qui Patrem Principem naturam veritatem, in quem confirmatur Trinitas, principem, & præcipuum, nominant. Nyssen. de different. essent. & hypothas. versus med. Dionys. Roman. apud Athanas. de decret. Nicæn. Synodi post med. ac de communi essent. Patris &c. cap. quod Spiritus sanctus sedeat.

sic illud psalm. 109. *Sede à dextris meis.* expendit: *Ex eo autem, quod filius sedet ad dexteram intelligere licet, quod per consequentiam dixerit suo Spiritui sede à sinistris.* Vocabulum autem sessionis dignitatis significationem præ se fert. Naz. orat. 26. de inoderat. in disput. &c. col. 3. sic ait: *Spiritum Sanctum hoc solo nomine cedentem Patri, quod ingenitus sit, hoc nem filio, quod genitus sit.*

3 Concors tamen, vt pote catholica, Patrum, & Theologorum sententia est quamuis personam, etiam procedentem, cuiusuis personalem perfectionem æquare, ita expressit Athanas. in simbolo: *In hac Trinitate nihil maius aut minus, sed totæ tres Personæ coæternæ sibi sunt, & coæquales.* Anselm. 5. & 7. Monol. *In eundem esse inueni in Patre, & filio, & vtriusque Spiritu, quomodo sint in se inuicem tanta æqualitate, vt nullus alium excedat.* Infra: *Tanta igitur Pater, & filius, & vtriusque Spiritus æqualitate se se complectuntur, & sunt in se inuicem, vt eorum nullus alium excedere, aut sine eo esse probatur.* Naz. orat. 49. col. 3. & longè à med. sic de filio ait: *Esse totum de toto, integrum de integro, perfectum de perfecto.* Similia scribit Ricard. Victor. 5. de Trinit. toto cap. 2. 4. Fulgent. 3. ad Monim. cap. 7. med. *Verbum tantum est, quanta est mens ipsa, de qua est.* Rationem egregiam, & à priori quidem, licet hæctenus ab Scholasticis non satis penetratam, dedit ad 5. obiect. Arrianor. sub init. his verbis *Contumelia est Diuina nature, si Pater filium generans, non potuit esse in filio, quantum permanet in ipso, quia non erit summè perfecta natura diuina si filium, in quo à Patre ponitur, summè perfectum non constituat, sed Patrem minorem.* Consonat. Naz. orat. 37. 5. de Theolog. longè à princip. *Neque filio aliquid deest ad hoc, vt sit Pater (neque enim defectus est filio) nec propterea tamen Pater est: alioquin eadem ratione Patri aliquid deerit ad hoc, vt sit filius: neque enim Pater filius est. Sed hæc defectum procul dubio non arguunt, neque essentia summisionem.* Athanas. orat. contra Gregal. Sabell. sub med. *Vniuersa enim plenitudo & integritas Deitatis est Pater, vt Pater: vniuersa item plenitudo Deitatis est filius, vt filius: quandoquidem amborum vna forma intelligitur, quæ integrè se in vnoqueque, & solidè exhibet.* Ratio ergo his testimoniis assignata est: quia tota perfectio in diuinis natura est, ac proinde in naturæ contumeliam, summisionem, seu abiectionem vertetur, si minus perfectionis in aliqua persona inueniatur: cum eadem in omnibus, & singulis natura sit.

4 Hanc ipsam rationem dedit Ambros. 3. de fide ad Gratian. cap. 6. sine cum omnem plenitudinem diuinitatis filius habeat: quid est, quod Patri æstimant amplius adscribendum? cum amplius nihil sit plenitudine, & plenitudo perfectio sit. & lib. 4. cap. 4. versus med. *Cur filius pater non est? quia Pater filius non est. Cur iste non generauit? quia nec ille generatus est. Nec idè minus habet filius, quia Pater non est: nec Pater minus habet, quia filius non est. Dixit enim filius: Omnia, quæ habet Pater mea sunt. Adeo generatio in paterne proprietate, non in iure est potestatis, id est perfectionis, & dignitatis.* Damasc. 1. de fide cap. 9. longè à princip. *consonè aiebat: ignoscendi proprietatem non significare substantia differentiam, neque dignitatis, sed substantie modum.* Eandem rationem continent Patres alio aduocati, ac distorti à Ruiz d. 30. sect. 5. & 6. qui æqualitatem personarum in eorum circuminfectione constituunt, atque ex circuminfectione probant. Satis enim ostendimus circuminfectionem in vnitatem, siue identitate earum in natura suam omninò esse: quare, qui æqualitatem ex circuminfectione probant, ideo probant, quia naturam diuinam vnitatem, & eandem personarum perfectionem esse recognoscunt. Hi verò sunt Hilari. 3. de Trinit. col. 2. ac vers. fin. ex Ioann. 10. *Ego & Pater vnus sumus.* lib. 9. sub init. ex 2. Colof. *In quo habitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter.* Naz. orat. 49. longè à med. ex loco Pauli, August. 6. de Trinit. cap. 10. fine, Anselm. & Fulgent. recitati n. 3. Cyril. Alex. 2. thesau. cap. 1. col. 2. & 3. Rectè igitur S. Thom. q. 9. de potentia aiebat: *Personas non differre secundum quantitatem, (perfectionis nimirum, quæ sola, non autem mollis, locum habet in diuinis) sed secundum relationem.*

5 Deniquè eandem veritatem & rationem docent Patres.

Patres, qui ex Matth. 11. *Omnia mihi tradita sunt à Patre meo.* Ex Ioann. 16. *Omnia que habet Pater mea sunt.* & cap. 17. *Omnia mea tua sunt, & tua mea sunt.* absolute, & sine vlla limitatione asserunt, omnia quæ sunt Patris esse filij, & contra. Hi sunt Hilari. sæpè orat. contra Arrian. præsertim col. antepenult. compend. de Spiritu S. & 1. contra Macedon. sine. 3. de Trinit. vers. fin. ex Ioann. 10. *Ego & Pater vnum sumus.* Cyrill. 1. thesaur. cap. 8. fin. Ambrosij. de fide ad Gratian. cap. 6. circa fin. Hieron. ad Matth. 24. *Nemo scit nisi solus Pater,* ad Isai 1. *Nisi Dominus exercituum.* Isidor. 1. sententiar. de sum. bon. cap. 15. sub init. Laetanc. 4. diuinar. institut. cap. 29. circa fin. Etenim si aliquid entitatis, & perfectionis in patris, aut filij personalitate esset: nequirit dici filium omnia habere quæ Pater, & contra, esseque alterum quidquid alter est. Neque refert ab Athanas. Cyrill. Alex. August. sæpè atque à Concil. Florent. in liter. vnionis med. propositionem: *Omnia, vel quidquid habet, aut est Patris, habet, vel est Filius: limitari præter esse Patrem.* non enim adhibetur, quia paternitas, vel personalitas Patris, aliquid secundum se sumpta, vel perfectio esse ab eis creditur: Sed ne imperitis ea propositio absolute à Christo Domino, & patribus toties prolata confundendi personas occasio foret. Sapienter ergo S. Thom. ad 16. Ioann. lect. 4. post med. aiebat: *Simpliciter concedimus: quidquid habet Pater habet Filius, non tamen quod eodem ordine habeat Filius, quod Pater habet. Nam Filius habet sicut ab alio accipiens: Pater vero sicut alij dans.* Vnde 1. p. q. 42. art. 4. ad 2. *Verè ergo dicitur, quod quidquid dignitatis habet Pater, habet Filius.*

6. Iam eorum, quæ pro errore opposito dedimus, facilis se dat solutio. Illud de Patris maioriore Ioann. 14. si strictè accipiatur respectu Filij, qua hominis solummodo Patres intelligunt: qua verò Dei delata maioriore interpretantur, vt idem sit, quod originaria Patris præcedentia Hilari. 9. de Trinit. *Maior est Pater: quia natiuitas filij Patrem constituit maiorem.* quam maioriorem non significare perfectionem maiorem, quæ obicit æqualitati his expressit, August. 3. contra Maximin. cap. 18. post med. *Originis enim quæstio est, quis de quo sit, æqualitatis autem qualis, aut qualis sit.* quibus ad illas Patrum locutiones satisfactum est. Illæ enim omnes solum significant originariam patris præcedentiam, siue prioritatem. Secundum, de maiori perfectione donandi quam recipiendi, verum habet cum donator, donum, & recipiens, non eiusdem prorsus essentia, & entitatis sunt. Si enim entitatem habent eandem, ac proinde bonitatem, & perfectionem, inæquales esse non possunt. Scio sensibilibus ex hypothesi respondisse Naz. orat. 35. 3. de Theolog. sub med. *Si magnum Patris est à nullo profectum esse: non minus illustre filio est, ex tali Patre produsse.* Nam præterquam, quod gloria illius, qui causam à nullo habet, particeps est: quia ex eo est: accedit etiam generationis decus, res tanta, tamque veneranda. Repetit orat. 36. 4. de Theolog. vers. med. & carmine arcan. 2. vers. med. *Quod si non vllam causam Deitatis habere. Ad decus est magnum genitoris non minus Herce illustre est nato tali fluxisse Parente.* Ostendit enim adhuc ex hypothesi, quod personalia perfectiones sint adesse filio, quibus personalia Patris compensentur. Nec deessent in Spiritu S. qui Trinitatis vitimus terminus, & complementum personaliter est, atque vtramque personam respiciens. Sed adhuc in data à se solidiori solutione de identitate essentia, & perfectionis persisterit, quod filius paternæ gloriæ particeps sit: nimirum essentia eiusdem participatione.

7. Ex eodem principio æqua facilitate responderetur ad tertiam, eiusque confirmationem: quæ verum habent in iis solum, quæ cum diu: sam habent naturam, & entitatem, specie, seu quasi specie diuersa sunt; sed in iis, quæ eandem habent naturam, & entitatem, vt in diuinis personis contingit. Neque enim personalitas perfectio, sicuti, neque entitas, vlla est in illis præter essentialem: neque ex triplici personalitate perfectio aliqua constat, vt mox dicam, sapienterque obseruauit Damasc. t. de fide cap. 10. scribens. *Non ex tribus imperfectis vnã compositam naturam perfectam intelligamus;*

sed in tribus perfectis personis vnã simplicem substantiam super perfectam, & ante perfectã, nempe ad origines, & personalitates. Rationem verò, cur ex personis perfectis perfectio tertia non constetur, reddit: quia imperfectæ esse deberent, quod in eas cadere nequit; quia inquit: Imperfecta vocamus, quæ speciem non saluam in se eius rei, quæ ex ipsis absoluitur. id est componitur, vt ligna & lapides non soluant in se speciem, siue essentiam domus, quam componunt: aut persona quæuis saluat in se essentiam Dei, qui tota Trinitas est, ac proinde ab omni imperfectione necessaria ad componendum abest, summèque perfecta quæuis persona est, neque altera, vel cunctis ignobilior: vnde constat, quare æqualis, imò eiusdem perfectionis quæuis persona sit cum alia, cum qua non est personalitatis eiusdem. Constat etiam, quam præter rem Augustini argumentum huic aduocetur. Denique ex sessione illa filij ad dexteram Patris, & Spiritu Sancti ad sinistram probat ibi Athanas. Spiritu sancti cum Patre, & Filio identitatem in natura, atque in perfectione æqualitatem, solumque ea metaphora designat vltimo Spiritu S. loco procedere. In sensu verò aduersariorum eandem propositionem referens ex Origene Hieronymus in cap. 4. Zachariæ, licet profecto illius nomine, blasphemiam appellat.

CERTAMEN II.

Persona quæuis trium perfectionem etiam personaliter exæquat.

1. **T**Raditur conclusio ab August. 6. de Trinit. cap.

7. *Nec quoniam Trinitas est, ideo triplex putandus. Deus est. Alioquin minor erit Pater solus, aut Filius solus, quam simul Pater, & filius, cap. 8. init. Cum ita que tantus est solus Pater vel solus filius, vel solus Spiritus S. nullo modo triplex dicendus est. Deus Repetit. ferm. 38. de temp. med. adiungens: *Quantus est simul Pater, & filius & Spiritus S. nullo modo triplex dicendus est Deus, quia non est quo crescat illa perfectio summe trinitatis, vbi nota solo argumento, & multiplicatione deitatis posse intelligi ab Augustino augeri, ac multiplicari ex personarum multiplicatio ne in Trinitate perfectionem, seu magnitudinem, & lib. 6. de Trinit. cap. 10. sine: *in summa Trinitate tantum est vna persona, quantum tres simul sunt. Nec plus aliquid sunt, quam vna: & infinita sunt sita, & singula sunt in singulis, omnia in singulis, & singula in omnibus, & vnum omnia.* lib. 15. cap. 3. med. *Intelligentibus clarum est in substantia veritatis non solum Patrem filio non esse maiorem, sed nec ambos simul aliquid maius esse, quam solum Spiritum S. aut quolibet duos maiores esse quam vnum: aut omnes simul tres maius aliquid esse quam singulos.* ac 3. contra Maximin. cap. 10. post med. *Pater Deus est, & filius Deus est, & Spiritus S. Deus est, & simul hi tres vnus Deus. Nec huius Trinitatis tertia pars est vnus: nec maior pars duo, quam vnus est ibi: nec maius aliquid sunt omnes quam singuli: quia spiritalis hæc, non corporalis est magnitudo.***

2. Ioann. Pap. 2. epist. 2. ad Senator. seu lib. de duabus natur. contra Eutichian. hanc Augustini doctrinam à suis prædecessoribus, totaque Romana Ecclesia seruari testatur; atque vt catholicam tradit, recitatque duo postrema Augustini testimonia. In quorum vltimò non capias rationem, vt sonat: nam in spiritalibus locum habet absolute maius quid esse tres, vel duos, Angelos v.g. quam vnum solum, ait August. non currere in spiritalibus vnuerfim argumentum maioritatis ex pluralitate ad vnitates, sicut in corporeis: quia in spiritalibus est pluralitas in vnitatem essentia, entitatis, & bonitatis: nempe in personis diuinis. Adde fulgent. 3. ad Maximin. cap. 7. circa fin. in hæc scribentem: *Tantum est ipsum verbum quantum mens ipsa, Pater cum verbo simul.* Anselm. cap. 23. Prolog. circa med. sic de Spiritu S. patrem alloquitur: *Nec est aliud à te, & ab illo (filio) quod*

dispar;

dispar, siue inaequale non est tibi, & illi simul nempe: subdit post pauca: Quod autem singulis quisque hoc est tota Trinitas simul Pater, & Filius, & Spiritus S. Consonat Guicmund. Archiepisc. Auerlan. tom. 6. alias 4. Biblior. confess. de Trinit. Athanas. orat. contra Gregal. Sabel. sub med. Vnus igitur, & vnus, & diuinitas non diuisa est natura: cum sit indeficiens ad suam integritatem. Omnis enim plenitudo, & integritas deitatis est Pater, ut Pater: vniuersa item plenitudo Deitatis est Filius, ut Filius. & in Symbolo: In hac Trinitate, nihil maius aut minus. esset autem vtrumque, si Trinitas maius singulis personis esset, Concil. Toletan. 6. profess. fid. lib. init. Trinitas, nec minor in singulis, quam in omnibus: nec maior in omnibus, quam in singulis personis manet. Toletan. 11. profess. fid. circa med. Nec minoratur in singulis, nec augetur in tribus.

3 Ratio à priori sola, & solida est: quia in sola essentia, non autem in personalitatibus est entitas, & bonitas, seu perfectio formaliter loquendo, ut vidimus: essentia autem vna, & eadem est in singulis, atque in tribus personis simul: ergo, & eadem bonitas, & perfectio in vna, atque in tribus erit. Hanc rationem expressit August. duobus primis locis, ut notauit: tertio vero loco rationem eandem reddidit, nempe circumfessionem, & esse vnum in natura: & clarius eam saepe assignauit serm. 38. de temp. circa med. vbi eandem posuit sententiam sic probans: quia eadem natura est in vnaquaque persona simul, (legerem: solùm) dicta, quae est in tribus simul nominatis. 7. de Trinit. cap. 9. post med. Non maior essentia est Pater, & Filius, & Spiritus S. simul, quam solus Pater, aut solus Filius: sed tres simul ille substantiae, siue personae (si ita dicende sunt) aequales sunt singulis. idem ergo reputat non esse in essentia maiorem Trinitatem, quam personas singulas, atque esse quamlibet absolute tribus aequalem: quia nimirum bonitatem personarum in sola essentia recognoscit, ac lib. 8. cap. 1. idem probat: quia nihil amplius veritatis in tribus sit, quam in vna. atque epist. 66. ad Maximin. ante med. Trinitas vnus est, eiusdemque naturae, atque substantiae: non minor in singulis, quam in omnibus, nec maior in omnibus, quam in singulis: sed tanta in solo Patre, vel in solo Filio quanta in Patre simul, & in Filio: & tanta in solo Spiritu S. quanta simul in Patre, & Filio, & Spiritu Sancto. Neque enim Pater, ut haberet filium de se ipso, minuit se ipsum: sed ita genuit de se alterum, sicut toties maneret in se, & esset in Filio tantus, quantus, & solus. Similiter, & Spiritus S. integer de integro, non praecedit vnde procedit: sed tantus cum illo, quantus ex illo, nec minuit eum procedendo, nec augetur berendo. vbi ex identitate essentiae duo probat, nec aliquid personis producentibus deperdit, cum de se producent: neque aliarum accessu resultare maiorem, siue perfectiorem singulis personis Trinitatem.

4 Neque aliam suae huius conclusionis rationem dedit Concil. Tolet. 11. post data verba dicens: quia nec minus aliquid habet, cum vnaquaque persona Deus singulariter dicitur, nec amplius, cum totae tres personae vnus Deus enuntiantur. Eandem conclusionis eiusdem rationem adhibuit Anselm. immediate ad verba ex ipso recitata: quoniam singulus quisque non est aliud, quam summè simplex vnitas, & summè vna simplicitas. Eadem ratio tangitur ab Athanas. primo loco recitato: sed reliquis omnibus illustrius eam dedit nobis Bernard. epist. 190. ad Innocent. col. 2. circa med. his verbis: Totum est Pater, quod Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus. Totum Filius quod ipse, & Pater, & Spiritus Sanctus. Totum Spiritus Sanctus quod ipse, & Pater, & Filius: & totum vnum est totum, nec superabundans in tribus, nec imminutum in singulis. Nec enim verum summumque bonum, quod sunt, inter se particulariter diuidunt, quoniam nec participialiter id sunt. id est: non sunt Dei, siue Deitatis partes. Porro his constat quanta dogmatum Theologicorum de Trinitate fructu conclusiones illas de immultiplicatione entitatis, seu entis, bonitatis, ac veritatis d. illa 6. docuerimus. Etenim, nisi eis admissis, dogma hoc sustineri minime potest: ut ex argumento statim efformando, ac solutionum aliarum confutationibus facile apparebit.

CERTAMEN III.

Insuperabilis in aliorum principijs difficultas.

1 Contra catholicam hanc conclusionem occurrit iam pridem difficultas, quae in eorum opinione, qui pro personarum numero entitatem, & consequenter bonitatem, seu perfectionem in diuinis multiplicat, numquam miscet. Etenim vnum in quouis genere minus est, quam tria: ergo vna personalis perfectio, & bonitas v.g. Patris minor est tribus perfectionibus personalibus Patris, Filij, & Spiritus Sancti simul sumptis. Vnde arguitur secundo: cuius personae seorsim sumptae duarum perfectionem non adesse, ac proinde nullam seorsim summè esse, siue infinite perfectam per negationem termini extrinseci, ut diuine solius perfectionis infinitatem decet: concedunt nonnulli tres personas simul magis perfectas esse singulis seorsim, extentiue: sicut numerus aureorum aequalium extentiue perfectior est quouis aureo seorsim. Contra: Ergo, sicut singulus aureus nequit absolute dici tam magnus, tantusque esse, quantus numerus aureorum: Neque singula persona tanta, tamque magna absolute dici potest, quam omnes simul contra Patres. Contra Secundò: quia Patres loquuntur de aequalitate vnus personae ad tres simul, quae est extentiua, sicut vnitatis ad numerum: & in ea asserunt aequalitatem vnus personae ad omnes absolute: negantque in aequalitatem. Pende cursum, ut te pudeat tam aperte à Patrum dogmatibus deficere, singula Patrum testimonia tibi è regione aduersantia. Athanas. Vniuersam plenitudinem Trinitatis totius, quamuis personam seorsim appellat, an non vniuersae homine etiam extentiuam plenitudinem claudit? vtrumque Concil. Toletan. maiorem in omnibus, minorem in singulis Trinitatem, negat absolute: quare, & extentiue. Bernardus rationem tibi expressè oppositam pro catholica sententia adhibet, quod scilicet singulae personae non sint partes summi boni, quod Trinitas est.

2 Sed plura pendenda contra hanc solutionem occurrunt in testimonijs, quae ex August. duobus primis locis triplicitatem Deitatis, & perfectionis expressè negat. In tertio verò omnia esse, ait, in singulis, & singula in omnibus, id est singulus in magnitudine omnia, vel omnes simul est: tantumque esse vniam personam quantum vnus simul, applica aureis. Quinto testimonio duo statuit Patrem Filio non esse maiorem. Ecce tuam aequalitatem inter suam. Deinde, Nec vtrumque altero maius aliquid esse, ecce extentiuam: quam negas. Sextò negat vniam personam esse tertiam Trinitatis partem. (ut diuisas, sicut personalitates: perfectiones neget) ac maiorem partem duos esse, quam vniam: quae in maiori parte extentiua plurium ad vnum profus falsa. Calcula tuos aureos, & compara ad vnum: additque ideo ita esse: quia spiritualis non corporea est illa magnitudo, ac si dicat: locum in corporeis aequalitas plurium ad vnum non habet: quomodo ergo tu co sensu locutum ait, qui adeò facile in scutis, argenteis, affibus, ac teruntis, à quouis verus deprehendatur? an quia profundiorum Augustini mentem à nobis explicatam non penetrasti? Hae ex testimonijs Augustini datis cert. 2. n. 1. quae ex ipso dedimus n. 3. Pende illud ex epist. 66. ad Maximin. vbi Trinitatem, non maiorem in omnibus, nec minorem in singulis: sed tantam in singulis, quantam in omnibus, affirmat. tantum verò, & quantum extentiuam in suo genere rerum magnitudinem, sicut, & maioritas, & minoritas, imò primariò significat: quare tantum esse vnum: quam aliud, maxime, quam plura, neque inter ea esse maioritatem, & minoritatem, nisi aequalitas extentiua fit, asseri absolute non potest.

3 Solutio secunda, & communis est: perfectiones personales

personales in essentia tanquam in radice virtualiter, & eminenter contineri: cum autem essentia eadem singulis atque omnibus adit trium personarum perfectionem quævis exæquet. Contra: quia contentia hæc solum est virtualis non formalis absolute, & simpliciter: ergo formaliter, & absolute, ac simpliciter loquendo plus est perfectionis personalis in tribus personis, quam in vnaque contra Patres. Confirmatur: quia quævis essentia simul cum passionibus, quas virtualiter continet, maiorem absolute entitatem, ac bonitatem saltem extensivè constituunt, quam sit essentia nuda: ergo licet ratione essentia, quam continet quævis persona cõtineat virtualiter perfectiones trium, a se absolute adiuncta duabus aliis personis, ac simul cum illis, extensivè saltem maiorem perfectionem constituet. Eandem solutionem aliis verbis alij adhibent. Nempe esse in quavis persona perfectiones trium secundum absolute essentiam, licet non secundum relativum. Sed quid inde: si in relativo, ac personali cuiusque personæ peculiarem perfectionem, diuersamque ab alia personæ alius recognoscis? Nec valet, si addas: etiam secundum absolute personalitates aliarum personarum perfectiones esse in quavis, licet non secundum relativum: Paternitatis, filiationis v.g. in personalitate Spiritus Sancti: quia, si in relativo perfectionem personalem admittis perstat argumentum. Secundo: ut in Spiritu S. v.g. sit realiter formalis perfectio absoluta personalitatis Patris, debet esse in illo personalitas absoluta Patris realiter formaliter, quod falua fide fieri nequit, nisi recurras ad contentiam virtualem vnius personalitatis, siue personæ in alia ratione essentia, quam impugnatam dese- rebas.

4 Tertia solutio nostri Ruiz d. 30. sect. 3. & 6. quam obtulit excepti vni Alarcon d. 3. de Trinit. cap. 5. à n. 3. ait: ratione circuminfectionis, in quavis personalitate duas alias personalitates, atque earum perfectiones esse: sicque illam omnium simul, personalem etiam, perfectionem æquare. Id quod multi Patrum testimoniis confirmat Ruiz, ex quibus iam nos præcipua recitauimus. Sed certè bene Patres ex circuminfectione probant vnius personæ ad omnes simul æqualitatem, quatenus circuminfectio vnitas, & identitas trium personarum in natura est, quæ tota Trinitatis perfectio est, quin alia personalis adit. Sin autem alia admittatur pro singulis personis æqualitas vnius seorsim personæ in perfectione cum omnibus nullatenus probatur. Etenim circuminfectio est mutua infectio trium personarum: ergo continet tres omnes personas coniunctim inuicem sibi insidentes: ergo persona, ut circuminfectivè habens in se alias est vna persona simul cum aliis sumpta. Ergo, licet, ut sic omnium perfectionem æquet, nihil aliud erit quàm tres personas simul æquare perfectionem trium personarum simul. Ecce nimis claram, & crassam veritatem. Atqui patres docent quamvis personam seorsim, & singulam æquare trium simul perfectionem, ut ab eis neque personaliter excedatur in perfectione: idque hac quæstione examinatur: an verum, & qua demum ratione sit? ergo, nec quæstioni tua hac doctrina respondes, nec Patrum conclusionem defendis. Pende insuper Patrum testimonia omnia, sed præcipuè illud August. aientis vnam personam non esse tertiam Trinitatis partem, nec duas maiorem, atque illud Bernardi: *Næque enim summum bonum quod sunt inter se particulariter diuidunt, id est per particulas singulas singulorum: quoniam nec participialiter possident, id est, per partem quisque suam: conuincitur autem per partes possideri perfectionem à personis, si vnaquæque nisi accessu aliarum per circuminfectionem Trinitatis totius perfectionem non exæquet: atque, ut contendit argumentum ex tribus imperfectis Trinitas perfecta constabitur contra Damasc. recitatum cert. 1. n. 7. Illud etiam August. quod Spiritus S. non augeas personas, à quibus procedit adhaerendo. circuminfectivè nimirum: solutioni contradicit.*

5 Denique cum circuminfectio sit solum localis

R. P. Christoph. de Ortega, de Deo vno & Trino.

in existentia mutua Personarum per immensum vbi in sententia nostri Ruiz à nobis impugnata: quomodo per localem mutuam coniunctionem vna persona erit totum, quod tres simul? imò neque in vera opinione de circuminfectione verificari ea Patrum propositio potest. Solum enim est identitas earum personarum in natura, ratione cuius inuicem sibi inexistunt personæ: quare eas solum relinquit idem in natura, non autem facit personas, earumvè personalitates idem esse inter se id enim esset Personas confundere, ac Trinitatem abolere. Tum sic: circuminfectio non facit vnam personam, seu personalitatem realiter esse tres personas, seu personalitates: ergo, nec facit perfectionem personalem vnius, adhuc realiter esse tres perfectiones personales. Est evidens. Cum perfectio peculiaris personalis, quæ ab his admittitur, ad æquatè identificetur cum sua personalitate, atque ad conuertentiam dicatur cum illa Infero inde: ergo posita, cum in infectione perfectio personalis cuiusque personæ non est in genere perfectionis totum, quod tres perfectiones simul, nimirum contra dogma Patrum. Mitto aliorum solutionem, qui ideo æquat vnam personam omnibus simul, quia illa sola potest terminare supposititaliter creatas omnes naturas possibles, æque, ac tres. Sed hanc diuinam ad æquatè supposita re poterit sicut tres: Secundo à singulas, & omnes creatas ter, sicut suppositari possunt à tribus. Denique specialia plura, ita in vna inveniuntur, ut aliis desint.

QVÆSTIO V.

De relatione aequalitatis Personarum.

Des est non magni momenti, purèque scholastica: continetque difficultatem communem cum similitudinis relatione. Idcirco personarum similitudo statuenda primùm est, ut de vtriusque relationis essentia coniunctim agatur.

CERTAMEN I.

Catholica Personarum similitudo, atque de vtriusque relatione sententia.

1 **H**æreticorum Arrianorum plures similitudinem inter personas posuerunt; quidam verò negarunt: & quidem perfidè ex eodem errore vtrique. Nam Semiariani similes Patri Filium, & Spiritum S. aiebant, ut non eiusdem naturæ cum Patre illos faterentur; sed solum naturæ alterius, atque substantiæ, quæ adumbratione excellenti Patris naturæ assimilatur, eamque referat, quantum fieri potest apprimè. Huius erroris meminit Naz. orat. 29. de fide longè ab init. *Sublato homovision (id est vnius substantiæ vocabulo) similitudinem genitoris posuerunt: cum aliud sit similitudo, aliud veritas. Nam, & homo ad imaginem, & similitudinem Dei factus est, vocèque affini omvson, à incautos Catholicos decipiendos errorem ita explicabant, ut tegerent, Huius vocis architectus Patribus reclamantibus fuit Macedonius, vel Marathonius apud Ruiz d. citanda. Errorem, & vocem, Amplexi sunt Basil. & Georgius Semiariani, quorum error confutatur à Patribus omnibus, qui personarum consubstantialitatem propugnant: & in specie à Nazianz. ibi Basil. epist. 82. circa fin. Anastas. Synait. 1. de rectis fidei dogmatibus med. Epiphani. hæresi 73. circa fin. contra Basil. & Georg.*

2 Hi verò, atque Semiariani alij tandem, eam etiam, similitudinem negarunt: asserentes personarum

F f similitud